

PRÒLEG

**La contribució de les edicions d'estudis comarcals
a la tasca de normalització cultural.**

El llibre que teniu a les mans, la **Miscellanea Aqualatensia/3**, s'inscriu en una llarga i fecunda tradició editora. Són ja més de cinquanta el títols que componen el fons de publicacions del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada. Naturalment que no de manera necessària la quantitat ha d'ésser considerada sinònim de qualitat; en tot cas, però, aquestes publicacions són un exponent de l'estat cultural de la nostra població al llarg de més de trenta anys, i la simple enumeració del seu contingut ens permet valorar en les seves justes dimensions la tasca realitzada per diverses generacions d'igualadins.

D'entre aquestes publicacions destaquen en primer lloc les que tenien com a objectiu constituir una infraestructura cultural bàsica, en la qual fonamentar tant els treballs de recerca com els de simple divulgació; s'haurien d'inscriure en aquest apartat obres com l'elaborada per Joan Mercader i Riba i Ignasi Mª Colomer sobre **Los archivos de Igualada, Recensión histórica y descriptiva** (1951), un inventari dels arxius existents a la població que ha esdevingut un instrument de consulta obligada per tots aquells que s'han dedicat a la recerca sobre qualsevol tema de la història d'Igualada. Complementos imprescindibles en aquesta tasca foren les diverses obres d'inventari de la bibliografia existent sobre tema igualadí i anoienc, com el **Catálogo de las exposiciones bibliográficas y de artistas igualadinos** (1947), o la **Bibliografía histórica de la comarca de Igualada. Ensayo de sistematización y crítica** (1949), i també el catàleg de tota la premsa editada a la ciutat, contingut en el programa de la **Exposición retrospectiva de la prensa igualadina** (1948). Caldria incloure en aquesta mateixa línia de fornir elements auxiliars de la recerca l'edició de l'**Índice onomástico de la «Història d'Igualada», de mosén J. Segura** (1952), elaborat per Gabriel Castellà i Raich, que ha esdevingut una ajuda inestimable per a la consulta de l'obra bàsica de la historiografia igualadina.

Advertim que l'edició d'aquest conjunt d'obres d'infraestructura fou una de les preocupacions principals dels primers anys de l'existència del C.E.C.I., en el sentit de dotar a la ciutat d'uns instruments imprescindibles de treball, sense els quals resultava molt dificultada la tasca d'investigació de qualsevol tema.

Una segona línia de publicacions que ha merescut des de l'origen un interès especial fou la transcripció i edició d'aplecs documentals que fessin accessibles a tothom exponents especialment valuosos del nostre patrimoni arxivístic. S'han d'inscriure en aquest apartat obres com el **Llibre de la Mostaçafèria. Ordinacions de la vila d'Igualada. Segles XIV-XVI** (1954), transcrit per Gabriel Castellà i Raich, l'edició del **Llibre dels Paraires de Carne** (1965), a cura de Modest Lluçà i Dalmases i amb un estudi introductori de Josep Riba i Gabarró, i més recentment la **Carta**

al **Barón de la Linde** (1979), de Jaume Caresmar i Alemany, amb un estudi introductorí de Joan Mercader i Riba, així com les actes de **La Junta de Subsistències dels Corregiments de Lleida, Cervera, Talarn, Manresa i Vic durant la Guerra del Francès** (1980), edició encapçalada per un estudi introductorí de Josep Fontana i Làzaro. Aquestes dues darreres publicacions s'inscriuen en una nova concepció editorial de textos i conjunts documentals, que s'aplegarà en forma de col·lecció sota el títol genèric de «Quaderns d'història de la comarca d'Anoia», col·lecció que ben aviat es veurà enriquida amb altres tres títols actualment en preparació.

Ja en el camp concret de les obres de recerca propiament dites, la tasca editora del C.E.C.I., ha estat intensa, i la seva composició presenta una enorme diversitat temàtica. Encapçalen aquestes edicions l'estudi de Joan Mercader i Riba sobre **Un Igualadí del segle XVIII: Jaume Caresmar** (1947), que va ésser seguit immediatament pel llibre de Josep Iglésies i Fort **Assaig sobre l'extensió de la Comarca d'Igualada**, obra que resultà cabdal en la configuració del projecte comarcalista del C.E.C.I., i que malgrat ésser una edició de l'any 1948, va haver-se de fer passar com una publicació de l'any 1938 per mor dels imperatius polítics de l'època. També en aquesta dimensió comarcalista cal citar la de **Toponímia de la Pobla de Claramunt i el seu terme** (1960), de Josep Riba i Gabarró.

Els estudis d'història econòmica i social han tingut una important representació entre les edicions del C.E.C.I. Cal citar en aquest camp **La indústria tèxtil igualadina. Història d'un gremi** (1958), de Josep Riba i Ortínez, **Un estudi de biografies professionals femenines** (1967), de Glòria Biosca, **Assaig sobre les oligarquies socials d'Igualada en el segle XVIII** (1970), de Joan Mercader i Riba i Josep M^a. Torras i Ribé, **l'Evolució demogràfica de la comarca d'Igualada** (1972), de Josep Iglésies i Fort, així com l'obra d'Antoni Carner **Els moviments obrers a Igualada durant el segle XIX** (1971).

De l'abundant producció del mateix Antoni Carner caldria destacar les tres sèries de les seves **Estampas Igualadinas**, recull d'anècdotes, personatges i tradicions de la ciutat, la seva obra sobre **La Basílica de Santa Maria. Mil años de historia igualadina** (1959), així com un nombre considerable d'estudis biogràfics sobre igualadins il·lustres, i les seves diverses aportacions sobre el tema de la Guerra del Francès en general i de les Batalles del Bruc en particular.

Les ciències naturals són representades per les obres de Santiago Llensa de Gelcen **Consideracions sobre la flora i la vegetació dels entorns d'Igualada** (1955), i **Bolets de les rodalies d'Igualada** (1970). Les tradicions i costums de la comarca de l'Anoia tenen un adequat tractament en el **Calendari Folkloric d'Igualada i la seva comarca** (1965), de Francesc Victori i Aguilera. En el camp descriptiu de la realitat geogràfica i monumental de la comarca va editar-se la **Guia turística de Igualada i su comarca** (1969), de Joan Martí i Figueres. La configuració urbanística de la població ha estat objecte d'estudi en l'obra col·lectiva **El casc antic d'Igualada. Evolució arquitectònica i urbanística** (1978). Una

recerca en la història de la cultura i de la literatura, realitzada per membres del grup **Lacetània**, culminà en l'edició per Antoni Pous d'una **Antologia de la poesia igualadina** (1963). Caldria encara afegir a aquest aplec de les publicacions del C.E.C.I., ni de bon tros exhaustiu, l'apartat de les publicacions periòdiques, que van des de la sèrie **Anales de la cultura igualadina**, publicats en els anys 1954 i 1955, a les diverses edicions del grup **Lacetània**, les col·leccions **Textos**, **Quaderns del Lacetània** i **Literatura i Societat**.

Dintre d'aquest apartat de les publicacions periòdiques, la col·lecció **Miscellanea Aqualatensia**, de la qual prologuem ara el tercer volum, ha jugat un paper molt precís: el de donar sortida a un conjunt de treballs d'investigació realitzats per membres del C.E.C.I. i per altres persones interessades en la temàtica igualadina i anoiensa, que per les seves dimensions en forma d'article no era fàcil que trobessin un model editorial escaient. El primer volum de la col·lecció fou publicat l'any 1950, i a més dels treballs d'investigadors igualadins, contenia articles i col·laboracions d'autors forans de primera fila, entre els quals els historiadors Ferran Soldevila, J.E. Martínez Ferrando, Josep Sanabre i Agustí Duran i Sanpere, el geògraf Josep Iglésies, el paleontòleg J.R. Bataller, el crític d'art Joan Ainaud i el paleògraf F. Mateu i Llopis. El segon volum de la **Miscellanea** va editar-se l'any 1974, i conté algunes variacions respecte al volum anterior. En primer lloc doblà el número de pàgines; en segon lloc predominen ja les signatures igualadines, tot i que conté també articles d'il·lustres autors forans, com el paleontòleg M. Crusafont i Pairó i els historiadors Pere Molas i Ribalta i Eufemià Fort i Cogul.

Aquest tercer volum de la col·lecció **Miscellanea Aqualatensia** presenta canvis significatius respecte als anteriors. L'edició es fruit de la col·laboració entre el Centre d'Estudis Comarcals i la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament d'Igualada, que en financia la impressió. Aquesta circumstància no és pas negligible, puix que fou precisament el prohibitiu ròssec econòmic de l'edició el que condicionà en el passat el llarg parèntesi que ha distanciat la sortida dels volums anteriors. De totes maneres, la novetat més important que s'inaugura amb aquest volum és la vinculació de l'edició de la **Miscellanea Aqualatensia** a la convocatòria quadrienal del **Premi Jaume Caresmar**, organitzada també de comú acord per l'Ajuntament d'Igualada i el C.E.C.I. Això vol dir que a partir d'ara l'edició de la **Miscellanea** assoleix una periodicitat quadrienal, com a vehicle d'edició dels treballs presentats al dit premi, i d'altres investigacions realitzades en el transcurs del mateix període.

Premi i edició penso que han d'ésser considerats com una fita important dintre de la cultura igualadina, i una contribució inestimable a la fixació peremne en lletra impresa de les més variades parcel·les de la nostra història, geografia i tradicions, que de no haver tingut aquest estimul editor probablement en molts casos s'haurien malanguanyat irremissiblement. És per tot això que podem considerar l'edició d'aquest llibre com un esperançat auguri per a l'esdevenidor cultural de la nostra ciutat.

Josep Me Torras i Ribé

